

Πώς θα είναι η Ελλάδα σε 20 χρόνια

Οι 7 «μεγατάσεις» που θα φέρουν ανατροπές και προκλήσεις - Ακτινογραφία της έκθεσης της Ομάδας Μακροπρόθεσμου Σχεδιασμού και Έρευνας για το Μέλλον

Ενα σημαντικό εργαλείο μακροπρόθεσμου σχεδιασμού, που θα συμβάλει στη δημιουργία της Ελλάδας του μέλλοντος, έχει στη διάθεσή του εδώ και λίγες ημέρες ο Πρωθυπουργός. Πρόκειται για μια επιστημονική έκθεση που συνιστά μια προβολή στο μέλλον: Πώς θα είναι ο κόσμος το 2040 με βάση τις νέες τάσεις που φαίνεται ότι θα επικρατήσουν τα επόμενα χρόνια; Και τι θα σημαίνει αυτό για τη χώρα μας; Η μελέτη φιλοδοξεί να αποτελέσει έναν οδηγό βάσει του οποίου η Ελλάδα θα προσαρμοστεί εγκαίρως στα νέα δεδομένα και θα ενσωματώσει τις καινοτομίες που απαιτούνται για να ανταποκριθεί στις προκλήσεις του μέλλοντος. Την έκθεση συνέταξε η Ομάδα Μακροπρόθεσμου Σχεδιασμού και Έρευνας για το Μέλλον, Strategic Foresight, με επικεφαλής τον Γιάννη Μαστρογεωργίου, η οποία κατέληξε στις εξής επτά «μεγατάσεις» που θα διαμορφώσουν τον κόσμο την επόμενη 20ετία:

1. Κλιματική αλλαγή:

Η χώρα μας θα επηρεαστεί έντονα (τουρισμός, υποδομές, πόλεις) από την αύξηση των παγκόσμιων επιπέδων της θάλασσας, τα οποία αυξάνονται με μέσο ρυθμό 3,4 χιλιοστών τον χρόνο. Θα ανακύψουν θέματα ασφάλειας τροφίμων και επιπτώσεων στις παράκτιες περιοχές.

2. Έλλειψη πόρων:

Η παγκόσμια ζήτηση για κάθε είδος φυσικών πόρων έχει αυξηθεί δέκα φορές κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα και αναμένεται να διπλασιαστεί ξανά έως το 2030, σε σύγκριση με το 2010. Στην Ελλάδα το 80-85% των υδάτινων πόρων, από επίγειους και υπόγειους ταμιευτήρες, δαπανάται για την άρδευση καλλιεργειών. Προβλέπεται η ανάγκη αύξησης της έρευνας για εναλλακτικές πρώτες ύλες, η βελτίωση διαχείρισης των υδάτινων πόρων και νέα καταναλωτικά πρότυπα.

3. Δημογραφικές ανισορροπίες:

Το 2050 η Ελλάδα εκτιμάται ότι θα βρίσκεται στην 4η θέση παγκοσμίως με τη μεγαλύτερη συρρίκνωση του πληθυσμού σε παραγωγική ηλικία, ενώ θα υποστεί τη μεγαλύτερη μείωση του συνολικού δείκτη παραγωγικότητάς στην ΕΕ λόγω των επιπτώσεων της γήρανσης του πληθυσμού της. Θα υπάρξουν επιπτώσεις στην απασχόληση και την οικονομική ανάπτυξη, στη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών και των συστημάτων Υγείας και Συνταξιοδότησης ενώ θα παραστεί ανάγκη για νέες υπηρεσίες και προϊόντα εστιασμένα κυρίως στις μεγαλύτερες ηλικίες.

4. Αστικοποίηση:

Προκαλεί οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις που απαιτούν καινοτόμες λύσεις για την εξασφάλιση υψηλού βιοτικού επιπέδου. Προσελκύει μεγάλες επενδύσεις (π.χ. στην Κεντρική Μακεδονία μετρό, λιμάνι, αεροδρόμιο, αυξάνει τις ευκαιρίες απασχόλησης και προσελκύει εξειδικευμένο προσωπικό). Εξαιτίας της η έρευνα και η παροχή καινοτόμων προϊόντων είναι μονόδρομος για τον τομέα της επικοινωνίας και της τεχνολογίας.

5. Ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη/ Υπερ-συνδεσιμότητα:

Η ασφάλεια θα αποτελέσει κύρια μεταβλητή σε όλα τα επίπεδα των τεχνολογιών, το διάστημα αναδεικνύεται στον νέο χώρο ανάπτυξης αμυντικών τεχνολογιών και ασφάλειας ενώ η έρευνα και οι τεχνολογίες αποτελούν ένα πεδίο όπου έχουν ήδη εμφανιστεί ανταγωνισμοί μεταξύ παγκόσμιων παικτών. Το θέμα του ψηφιακού χάσματος και αναλφαβητισμού είναι κρίσιμο για τη συνοχή των κοινωνιών, η τεχνητή νοημοσύνη θα επηρεάσει έντονα το μέλλον μας.

6. Αύξηση της μεσαίας τάξης και της κατανάλωσης:

Το μεγαλύτερο μέρος αυτής της ανάπτυξης θα παρατηρηθεί στην Ασία. Αρα δημιουργούνται σημαντικές ευκαιρίες εξαγωγών σε διαφορετικές περιοχές, που απαιτούν ίσως νέα προϊόντα και στρατηγικές προ-

Η ασφάλεια θα αποτελέσει κύρια μεταβλητή σε όλα τα επίπεδα των τεχνολογιών, το διάστημα αναδεικνύεται στον νέο χώρο ανάπτυξης αμυντικών τεχνολογιών και ασφάλειας ενώ η έρευνα και οι τεχνολογίες αποτελούν ένα πεδίο όπου έχουν ήδη εμφανιστεί ανταγωνισμοί μεταξύ παγκόσμιων παικτών.

ώθησης, θα υπάρχει αύξηση σε ζήτηση καινοτόμων προϊόντων, κάτι που απαιτεί μεγαλύτερη έμφαση στο οικοσύστημα για την ανάπτυξή τους, ενώ η αυξημένη ζήτηση υπηρεσιών και προϊόντων τουρισμού, πολιτισμού και υγείας απαιτεί διαφοροποίηση στα μοντέλα ανάπτυξης αυτών των κλάδων.

7. Μετατόπιση της επιρροής προς την Ανατολή και τον Νότο:

Η μετατόπιση της παγκόσμιας οικονομικής δύναμης από τις καθιερωμένες προηγμένες οικονομίες της Βόρειας Αμερικής, της Δυτικής Ευρώπης και της Ιαπωνίας προς τις αναδυόμενες οικονομίες στην Ανατολή και στον Νότο συνεχίζεται. Αρα θα υπάρξουν νέες γεωστρατηγικές πολιτικές και πολυπολικός κόσμος, αύξηση των περιφερειακών δυνάμεων, εμφάνιση ηγετικών προσωπικοτήτων με έμφαση στον λαϊκισμό. Επίσης, προκλήσεις και ευκαιρίες συνεργασιών σε Ασία και Αφρική και άνοιγμα των παραγωγών και νεοφυών επιχειρήσεων στις ασιατικές αγορές και σταδιακά στην Αφρική. Τα πορίσματα της έκθεσης αναμένεται να αξιοποιηθούν κατά τη διάρκεια των συναντήσεων που θα πραγματοποιήσει σε ανώτατο επίπεδο ο αντιπρόεδρος της Κομισιόν Μάρκος Σέφκοβιτς κατά την επίσκεψή του στην Ελλάδα εντός του Ιουλίου. Αλλωστε, με το θέμα, το οποίο βρίσκεται ψηλά στην κυβερνητική ατζέντα, ασχολούνται επισταμένως ο διευθυντής του γραφείου του Πρωθυπουργού Γρηγόρης Δημητριάδης και ο υπουργός Επικρατείας Γιώργος Γεραπετρίτης.